

Van A. Hans' Kinderbibliotheek zijn nog beschikbaar :

1. Drie maanden onder de Sneeuw. — 2. Zwarte Koo. — 4. De Heks uit de Duinen. — 5. Aan de Molenbeek. — 7. Karel' Cogge (De Overstrooming aan den IJzer. — 9. De Jonge Vluchteling. — 13. Beter een Lap dan een Scheur. — 14. Harten van Goud. (B. Hans). — 15. Op 't Verdrongen Land van Saafdinge. — 16. De Fee van den Kluisberg. — 17. De Zinneloozen te Gheel. — 18. De Hut op de Heide. — 19. Hugo Verriest. — 20. De Klok van Stuivekenskerke. — 21. De Landlooper. — 22. En toch Feest. (B. Hans). — 23. Sinterklaas in 't Veerhuis. — 24. Grapjes en Vroolijke Vertellingen. — 25. De Vriezeman. — 26. Verdwaald en Terecht. (B. Hans). — 27. De jongen van West-Roosebeke. — 28. De Jongens van den Waterkant. (B. Hans). — 29. De Kleine Smokkelaar. (A. De Cort). — 30. De Verdrongen Stad. — 31. Het Weesje van Brugge. — 32. Schoone Daden. — 33. Een plezierige Vacantie. — 34. Nog Grapjes. — 35. Het kindje van de zee. — 36. In de Moeren. — 38. De Vlucht in de Koffer. — 39. De Man uit den Toren. — 40. Spreekwoorden en Verhalen. — 43. De Veerman van 't Zwin. — 44. 't Grafje in de Duinen. — 46. Broederliefde (de gebroeders van Raemdonck). — 47. Brugge en Omgeving. — 48. Eerlijk duurt het langst. — 49. De Kleine Verspieder. — 51. Een Lastig Geschenk. — 52. Zonder Ouders. (B. Hans). — 53. Een Kerstfeest in Vlaanderen. — 54. Arme Bedelaren. (A. De Cort). — 55. De Verloren Zoon. — 56. In 't Bosch van Houthulst. — 57. Nog Gered. (B. Hans). — 58. Uit de Oude Doos. — 59. Dokter Jenner en Jenny. (J. Ten Heuvel). — 60. Moeder Eyer. — 62. De Wees in Londen. — 63. Sinterklaas op de Heide. — 64. De Kinderen van den Zeeloods. (B. Hans). — 65. Bij de Boscherels. — 66. De Kinderen van den Smkelaar. — 68. De Landverhuizers. — 69. Loewtje Van Damme. — 70. Van alles wat. — 71. Nieuwsgierig Aagje. — 72. Een Moedige Kermisjongen. — 73. Trouwe Vriendschap. — 75. Aan de Kust. — 76. Het Bultje. (B. Hans). — 77. De Pastoor van Lapscheure. — 78. Samen uit. — 79. De verrassing van Audenaarde. — 81. Een Pak van 't Hart. — 82. Vaderlandsche Verhalen. — 85. De overwintering op Nova Zembla. — 86. Hoogmoed komt voor den Val. — 89. Hoe Sinterklaas hielp. — 90. In Grooten Nood. (Annie Hans). — 91. Kerstmis aan Zee. — Toch beter thuis. — 101. Denk aan Moeder. — 110. Robinson Crusoe. — 111. Hendrik Conscience. — 116. Een Blijde Sinterklaas avond. — 117. Peter Joannes (B. St yna). — 121. Hoog Bezoek. — 122. De wonderlijke Zwaan. — 123. Uit Bangen Dagen. — 125. De Flinken Baanwachster. — 126. De Kerels van Lamprecht. (Zannekin). — 127. Eliza's Vlucht. — 128. De Gelaarsde Kat. — 129. De Dichter van den Blauwer. — 130. In Vacantie. — 131. Gered uit de Sneeuw. — 132. Tinneke. — 133. De Heldin van Stekene. — 134. Onvrechtsvaardig Gestraft. — 185. De Apostelbrokken van Rupelmonde. — 136. Tijd Uilenspiegel. — 137. Oom Tom. — 138. Alfreda Vacantie. — 139. Matha's Avonturen. — 140. St-Niklaas te Mechelen. — 141. Kerstavond van Bertje. — 142. Op 't Oud Kasteel. — 143. De Reis in de Wildernis. — 144. Bij de Kabouteren. — 145. De Spionnen op den Toren. — 146. De Jongen van Gaver. — 147. Een jaar van Huis. — 148. De Schat in de Duinen. — 149. Oud Moederke. (C. Maerten). — 150. De Smokkelaars van de Zee. (J. Godde's). — 151. De Brand. — 152. De Schat in de Mijn. (B. Hans). — 153. Het Graf in 't Bosch. — 154. Het Berouw van den Strooper. — 155. 't Kasteel-Hoogdonck. — 156. Van de Hut naar het Paleis. — 157. De Heldhaftige Mijnwerker. — 158. Brave Harten. (tooneelstukje). — 159. Karel de Goede. — 160. Na vele avonturen. — 161. Gered door een aap. — 162. Jan Breydel. — De slag der Gulden sporen. — 164. Van den dood gered. — 165. Het Bacheljongetje (J. Melarts). — 166. De Toovenaar. — 167. Van drie roovers. — 168. Een jonge held. — 169. Jacob Van Artvelde. — 170. De overwinning van Karel. — 171. Genevieve van Brabant. — 172. Een avontuurlijke reis. — 173. De strijd met den wolf. — 174. Een vroeselijke avond. — 175. De gevluchte slaaf. —

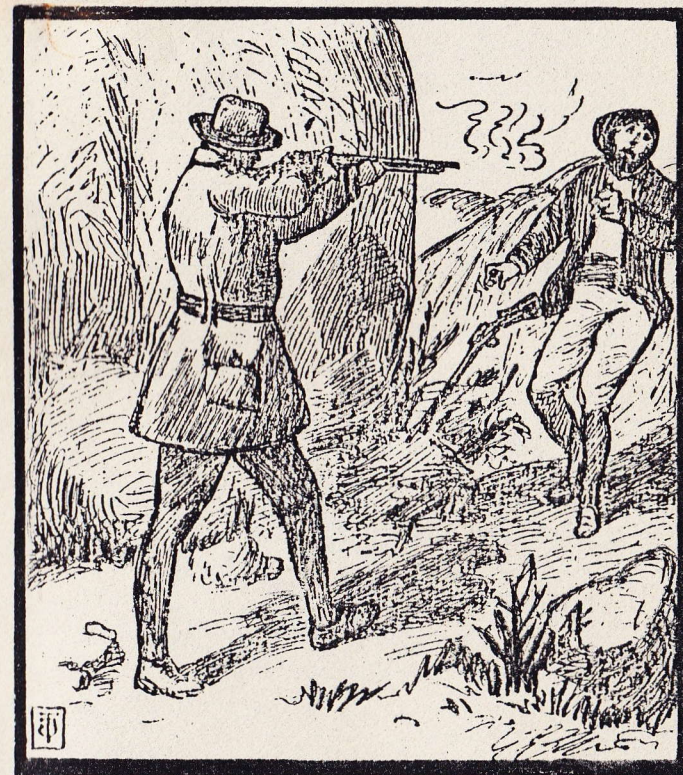
Richt u voor Kinderbibliotheek tot A. Hans-Van der Meulen, Contich.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

A. HANS

Nr 175

De Gevluchte Slaaf

Uitgave Hans-Van der Meulen, Contich

DE GEVLUCHE SLAAF.

I.

William was, tachtig jaar geleden, een slaaf in Amerika. Evenmin als veel slaven had hij zijn vader gekend. William leefde onder de negers, maar was zelf bijna blank... Zijn moeder was zwart. Ze woonde met haar zeven kinderen in het negerkamp. Al de bewoners behoorden, juist gelijk paarden en koeien, aan mijnheer Higgins, en moesten voor hun meester hard werken.

Mijnheer Higgins was veel op reis en had een opzichter over de slaven aangesteld. Deze heette Cook.

't Was vier uur in den morgen. Een klok luidde en wekte de slaven, die haastig uit hun hangmat sprongen. Zoo vroeg al moesten ze aan den arbeid.

William, die nu ongeveer zestien jaar was, mocht nog wat blijven liggen. Hij had geen werk op het veld, zooals de anderen, maar moest in de

keuken van het groote huis helpen en daar pas te vijf uur aanwezig zijn.

De slaven kregen hun ontbijt. En ze moesten in een half uur gekleed zijn en gegeten hebben.

Te half vijf kwam Cook, de opzichter. Hij klapte met een zweep...

— Vooruit, luilakken, 't is al drie minuten over tijd! schreeuwde hij.

Cook zag er een ruwen, gemeenen kerel uit.

Dadelijk stonden de slaven, mannen en vrouwen, jongens en meisjes, in een groep.

Cook telde ze.

— Er ontbreekt er nog een! riep hij. Wie is het?

— Eliza, antwoordde iemand.

't Was de moeder van William. Eliza was ongesteld. Daardoor kon ze zich zoo niet haasten gelijk de anderen.

— Haal de luilak! raasde Cook.

De goddelooze man vloekte van ongeduld.

Daar verscheen Eliza... Cook liep met opgeheven zweep naar haar toe.

— O, ik smeeek u... ik smeeek u! jammerde de vrouw... Ik ben niet wel...

Ze wilde de zweep ontgaan, door zich te bukken. Maar Cook geeselde ze met zijn zweep, die van koehuid gesneden en nog met koperdraad versterkt was.

Eliza gilde van pijn.

William hoorde die kreten. Hij sprong vlug uit zijn hangmat. Hij had de stem van zijn moeder herkend. Medelijden en woede laaiden bij hem op. Hij liep bij Cook en riep:

— Moeder, niet slaan!

Pats, de zweep trof ook hem. Een oude neger greep William bij den arm en duwde hem weg, fluisterend:

— Ga in de hut! Anders ranselt hij uw moeder nog meer af!

En William begreep, dat hij door hier te blijven, 't lijden van zijn moeder nog zou verergeren.

Hij vluchtte in de hut. En weenend zonk hij op den grond.

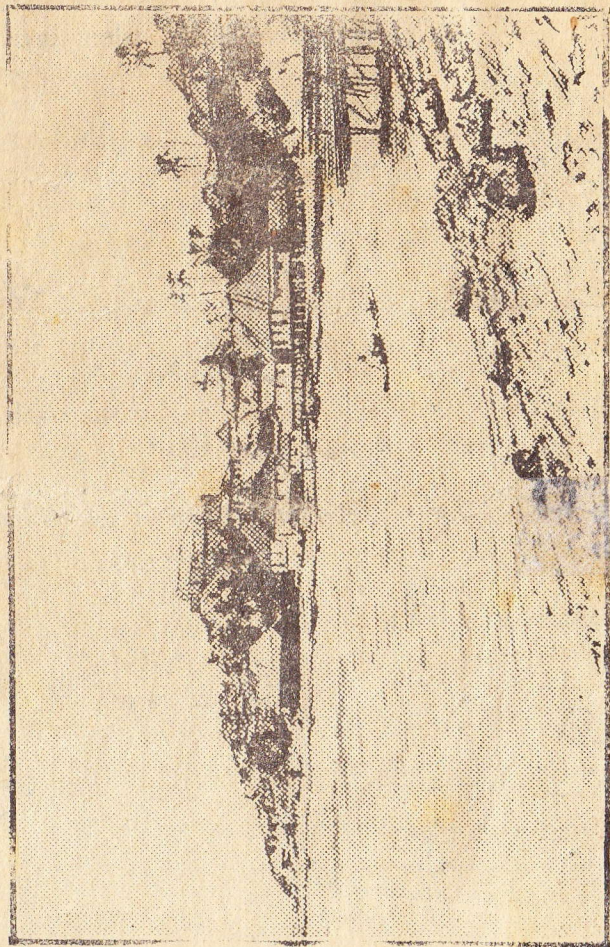
Zijn moeder moeten laten mishandelen! Het was zoo erg! En er kwam weer een gevoel van opstand.

— Wreedaard! siste hij. O, konden we weg loopen!

Er was nu haat in zijn hart tegen Cook en tegen den meester en zoovele slavenhouders in 't ronde...

Nog hoorde hij zijn moeder kermen. 't Sneed hem door 't lijf. William ging weer aan de deur zien... De troep vertrok. Zijn moeder volgde hinkend. En Cook liep scheldend achter haar...

William was zielsbedroefd. Te vijf uur ging hij naar een groot steenen huis, dat een eind van het

HET SLAVENKAMP

kamp stond. Hier woonde de meester. Deze was op reis, maar zijn vrouw verbleef er met de kinderen. Ze waren rijk door den arbeid der slaven.

William kwam in de keuken. Een zwarte meid was er al aan 't bakken en 't braden. De knaap moest allerlei werkjes doen: hout hakken, water halen, boodschappen verrichten.

Hij vertelde aan de meid, wat er met zijn moeder gebeurd was.

— Ja, jongen, we zijn ongelukkige schepsels, sprak Sally. Een slaaf is maar gelukkig als hij sterft. In den Hemel zijn geen slaven.

William dacht voortdurend aan zijn moeder, hoe ze met de wonden der zweep en reeds ziekelijk, tabaksblaren moest plukken in de brandende zon.

De meesteres sliep lang. Eindelijk kwam ze eens in de keuken, om de meid eenige bevelen te geven. William aarzelde even. Eigenlijk mocht hij de rijke dame niet toespreken. Maar hij waagde het toch... het was voor zijn moeder.

— Mevrouw, zei hij, mijnheer Cook heeft moeder met de zweep geslagen.

— Dan heeft uw moeder dat verdiend! Ze is zeker ongehoorzaam geweest! klonk het op harden toon terug.

— Moeder kwam wat te laat uit de hut, mevrouw.

— O, ze is lui! Ja, daar moet ze voor gestraft worden!

— Maar, mevrouw, moeder was ziek...

— Gij zijt een brutale knaap en ik zal u ook naar het veld sturen, als ge u niet betert! zei mevrouw Higgings nijdig.

Ze draaide William den rug toe. Brutaal... omdat hij voor zijn moeder opkwam. Och, hij was maar een slavenjongen!

William verbeet zijn woede...

's Avonds zag hij zijn moeder terug. Eliza was rood van koorts... William en de andere kinderen hielpen haar in de hangmat...

— William, ge hebt me willen verdedigen, zei Eliza. Dat was braaf. Maar doe het nooit meer... Ge werdt er voor geslagen, arme jongen... Ik heb zoo veel aan u gedacht. Doet het nog zeer?

— Maar moeder, het was veel erger voor u! O, konden we weg loopen!

— Wat staat ge daar te kletsen? klonk een ruwe stem.

Cook verscheen weer. Hij greep William bij den nek en joeg hem met een stamp buiten de hut.

— Als ge ziek zijt, slaap dan, want morgen moet ge met geen praatjes u aan uw werk onttrekken! riep Cook tot Eliza.

William maakte zich uit de voeten. Hij dacht aan de zweep. Lang zwierf hij rond...

— Ha, wegloopen! herhaalde hij telkens.

Maar hij wist, dat rond het kamp 's nachts bloedhonden waakten. Hij wist ook, dat heel het land door slavenjagers gevluchten opspoorden om ze tegen een goede belooning terug te bezorgen aan de eigenaars. De wet liet zelfs toe, onwillige slaven te dooden...

Om vrij te zijn zou William in Canada moeten geraken. Daar bestond geen slavernij. Maar Canada was heel ver van hier.

Eindelijk kroop William in de hut. Hij hoorde zijn moeder stil kreunen. Ze sliep toch. Stil ging de knaap in zijn hangmat liggen.

Den volgenden morgen stond Eliza te vier uur op.

— Ik voel me wat beter, zei ze tot William, die door het gelui der klok ook wakker was geworden.

— O, mocht ik voor u naar het veld gaan, sprak de knaap. Moeder gij zoudt beter, in de keuken zijn.

— Maar dat wil mijnheer Cook toch niet... Laat alles zooals 't is...

Dien dag kwam mijnheer Higgins thuis. En hij had groot nieuws. Hij zou verhuizen naar Sint Louis. Daar kon hij beter zaken doen. En hij had bij de stad een hoeve gekocht.

De slaven moesten mee...

En een maand later was ook William met zijn moeder, broeders en zusters te Sint Louis.

De slaven waren blijde dat mijnheer Higgins Cook achtergelaten had. Maar het hielp hun weinig. Ze kregen een nieuwen opzichter, Haskell, die al even slecht was als Cook.

— We hebben te veel slaven voor de hoeve, zei Haskell. Ze zouden lui worden.

— Wel, verhuur er een paar in de stad, dat brengt ook geld op, sprak mijnheer Higgins.

De eigenaars verpachtten dus ook hun slaven aan anderen, die geen geld genoeg hadden om een slaaf te koopen. De ongelukkigen moesten dus gaan, waar de meester ze zond. En het loon was voor den eigenaar.

— Gij zijt veel te groot, om in de keuken de flauwe werkjes te verrichten, zei Haskell tot William. Ik zal u verhuren.

En nu werd William knecht in een herberg. Zijn baas daar heette Freedland en was de beste klant van zijn kroeg. Hij bedronk zich elken dag. Hij speelde om geld met even verdorven kerels als hij. In de herberg, waar veel volk kwam, en allerlei zaken gedreven werden, waren tien slaven.

In zulk een huis kwam nu de arme William. Hij hoorde niets dan vloeken en gemeenen praat. Als Freedland dronken was, sloeg en schopte hij naar zijn bedienden of smeedt ze zelfs een stoel naar 't hoofd. En hij kon ook nog wreeder zijn.

William ondervond het. De arme jongen kon het hier niet uithouden. Hij besloot te vluchten...

Er mocht dan gebeuren wat er wilde.

Op een donkeren avond liep hij naar een bosch en verborg er zich achter de struiken. Hij dacht aan Canada. O, vrij zijn, een ambacht mogen leeren en niet meer mishandeld worden.

— Maar ik kan moeder niet achter laten, zei William bij zich zelf. Ik zou nooit gelukkig zijn, als moeder slavin bleef...

Maar wat dan?

— Morgen zal ik moeder opzoeken en vragen, dat ze mee gaat. En de broers en zusters ook, besloot William. We moeten allen ontsnappen.

Hij legde zich onder een struik. Na eenigen tijd sprong William verschrikt op. Hij hoorde geblaf.

— De bloedhonden, dacht hij.

Die beesten liepen 's avonds en 's nachts rond om vluchtende slaven op te sporen. Zoo waren ze gedresseerd.

Ontsteld klom William in een boom... Hij was bang, dat de honden hem bijten zouden. Bevend zat hij tusschen de bladeren.

Het geblaf naderde, het werd een gehuil. De honden hadden een scherp reuk... Ze ontdekten William. Ze bleven onder den boom staan en blaften nog geweldiger.

Na een half uur verschenen de jagers, door het geblaf geleid.

— Onze dieren hebben wild gevonden, hoorde William er een zeggen.

— Ja, we verdienen vannacht wat, antwoordde een ander.

Hoe akelig klonken William die stemmen toe.

De jagers droegen een lantaarn.

— In dezen boom zit een vluchteling, hernam een van hen. Toe, man, riep hij, kom er maar uit! Ge zijt er aan... Ge kunt niet weg. En hoe langer ge u schuil houdt, hoe meer klappen ge krijgt!

Dat wist William ook. De vlucht was mislukt. Hij moest zich overgeven. Teleurgesteld daalde hij van den boom.

— 't Is nog een jongen, zei een der jagers.

— O, laat me gaan! smeekte William.

De mannen lachten hem uit.

— Vooruit naar de stad! klonk het.

De honden waren nu rustig. De bazen streelden hen omdat ze zoo goed hun werk gedaan hadden.

't Was nog nacht toen William te Sint Louis terugkeerde. Voorloopig werd hij in de gevangenis gestopt. Daar mochten de handelaars hun slaven een tijdje bewaren. En William werd aan een ketting gelegd.

Droevig zat hij in zijn cel. Hij weende. De bloedhonden, die hem verraden hadden waren vrijer dan hij.

's Morgens kwamen de jagers.

— En nu geen leugens, zei er een op strengen toon. Bij wien zijt ge in dienst?

William moest de waarheid zeggen.

— Bij Freedland, antwoordde hij.

— Die zal u wel vriendelijk verwelkomen! klonk het spottend.

De hartelooze kerels leidden William naar de herberg. Onderwege keken weinigen naar den bleeken mageren knaap. Men was het zoo gewoon gevangen slaven te zien. En de meesten meenden, dat het zoo hoorde...

Freedland had pas zijn roes uitgeslapen. Hij was nog slecht gemutst.

— Ha, ge brengt den weglouper terug, zei hij. Ik dacht het wel, dat de schelm de biezen gepakt had.

Nijdig betaalde hij de mannen het loon.

— En om u moet ik dit verlies lijden! snauwde hij William toe.

Hij nam hem bij den arm, sleurde hem in een achterhok, en bond hem daar aan een paal. Dan nam hij een stuk hout en sloeg William op 't hoofd, den rug, de armen, waar hij hem maar treffen kon.

De jongen drukte de lippen op elkaar. Hij slaakte geen kreet. Maar hij leed toch geweldig pijn.

Een slungel van achttien jaar stond lachend

toe te kijken. Het was Robert, de zoon van Freedland, ook al een dronkaard, hoe jong nog.

— Robert, maak hier eens een vuur! beval Freedland. We zullen er de kwade streken uit-rooken.

Robert haalde een hoop tabakstengels en stak die in brand. Er kwam benauwende rook van. Freedland en zijn zoon sloten de ramen en de deur en gingen heen.

William moest nu hevig niezen en hoesten. Soms leek het of hij zou stikken van dien vreeselijken rook. Dan hijgde hij naar adem. Zoo martelde de onmenschen hem...

William was immers maar een slaaf. De overheid liet doen!

Na een half uur werd de knaap verlost.

— Nu zult ge wel gehoorzaam zijn en hard werken, spotte Freedland. Vooruit, de glazen wasschen!

Een jaar moest William in dit ellendig huis leven. Mijnheer Higgins trok zich niets van hem aan. Die ontving alleen het loon en hij vroeg niet, hoeveel tranen en leed er aan dat geld kleefde.

Soms zag William zijn moeder eens. Hij hoorde dat twee broers van ellende gestorven waren. Andere kinderen had men verkocht.

Moeder was nog met een dochter over.

— William, zei moeder, als ze zoo over hun ellende spraken, het leven is kort. De aardsche

meester mishandelt ons. Maar eens gaan we naar den Hemelschen meester voor wien ieder gelijk is. Denk daar veel aan.

Maar bij William groeide de haat tegen de slavenhandelaars.

Freedland verkwistte meer dan hij verdiende, en zoonlief hielp er vlijtig toe mee. Op zekeren dag moest Freedland arm en berooid zijn herberg verlaten. Alles werd voor schuld verkocht.

William kwam terug bij den opzichter Has-kel.

— Ik zal u aan een ander verhuren, zei deze. Op de hoeve of in huis hebben we u niet noodig.

Wel twee jaar werkte William nu hier, dan daar.

Hij was bijna negentien jaar toen hij in een drukkerij geplaatst werd. Hij moest er aan het wiel der pers draaien. Maar hij had een goeden meester, mijnheer Lovejoy.

Deze leerde hem de letters en spoedig kon William nu lezen en schrijven, want hij was zeer verstandig. En hij oefende zich vlijtig.

Slavenkinderen gingen niet naar school...

William was hier gaarne in dienst. Op zekeren dag moest hij een kistje letters halen in een andere drukkerij. Het woog zwaar.

't Had gesneeuwd. Groote jongens, zonen van

slaveneigenaars, waren sneeuwballen aan 't gooien.

— Laten we dien langen, mageren kerel eens bestoken! riep er een, naar William wijzend.

't Regende sneeuwballen, hard als steen. Een trof William gevoelig.

De slaaf zette het kistje neer. Woede vervulde hem. Hij greep een der heertjes vast en sloeg hem een blauw oog. Maar de anderen hielpen hun makker. Tegen zoo velen was William niet bestand. De troep joeg hem op de vlucht en nam zelf het kistje mee.

Onthutst kwam hij in de drukkerij. Mijnheer Lovejoy hoorde, wat er gebeurd was. Hij bestrafte William niet, maar ging heen om het kistje te bemachtigen. Na een half uur kwam hij met de letters terug.

— Pas op voor mijnheer Kinney, die wil slaan, zei de drukker tot William. Ge hebt zijn zoon een blauw oog bezorgd.

— Maar meester, zie eens hoe veel plekken en builen ik heb? kloeg William.

— Ge hebt u verdedigd, ik weet het wel. Wees toch op uw hoede. Mijnheer Kinney is een driftkop...

William paste op. Eenige dagen verliepen. En hij meende, dat de vertoornde vader nu wel gekalmeerd zou zijn.

Op een morgen moest William een boodschap doen. In de hoofdstraat was het druk.

— Vader, daar is hij! klonk het eensklaps.

De zoon van Kinney herkende William en wees hem zijn vader aan. En de groote, sterke man greep den nog niets vermoedenden slaaf bij de keel.

— Ellendeling! schreeuwde Kinney. Ge hebt mijn zoon durven aanraken.

Hij sloeg William zoo hevig met zijn wandelstok op het hoofd, dat 't bloed uit neus en ooren sprong. De andere menschen keken toe, maar niemand stak een hand uit, om die wreedheid te doen ophouden. Wie zou een slaaf helpen?

— En pas nu op voor een volgend maal! raasde Kinney, William een duw gevend.

De arme slaaf zwijmelde naar de drukkerij. Zijn kleeren waren met bloed bevestigd; mijnheer Lovejoy schrok en hoorde het gebeurde. Hij verzorgde William, maar deze bleek ernstig ziek. De drukker liet hem naar het huis van zijn meester voeren. Zoover strekte zich zijn goedheid niet uit dat hij een kranken slaaf hield. Haskell, de opzichter, was kwaad, niet op mijnheer Kinney, maar op William.

— Wat waagt ge ook een heer aan te vallen! bromde hij.

William lag in zijn hangmat. En 's avonds kwam zijn moeder hem verplegen. Overdag moest

Eliza werken. William bleef vijf weken ziek. In de drukkerij was een andere knecht. 't Speet William, dat hij zijn plaats kwijt was.

Nu werd hij verhuurd op een schip, dan weer moest hij op de hoeve werken.

Na eenigen tijd verpachtte de eigenaar hem aan zekeren Walker, een slavenhandelaar, die dus slaven kocht en verkocht, juist als een koopman ossen en koeien. Walker voerde veel slaven naar Nieuw-Orleans, waar altijd koopers waren, die de ongelukkige mannen en vrouwen op de katoenplantage's gebruikten. En in Nieuw-Orleans was men wreed voor de slaven.

Dat vervoer geschiedde met een stoomboot. De slaven kocht en verkocht, juist als een koopwaren mannen, die van hun vrouw en kinderen weggerukt waren, moeders, die ook uit hun gezin gehaald werden, jongens en meisjes, die om hun ouders weenden.

William was matroos en liep rond. Hij sprak vriendelijk met de slaven en voelde innig medelijden met hen.

— O, wanneer zullen we vrij zijn! dacht hij menigmaal.

Te Nieuw-Orleans werden de slaven in kooien opgesloten, tot de markt begon. Dan kwamen de koopers. Ze keken de slaven in den mond, betastten hun spieren, lieten ze heen en weer loopen. 't Was dus net als bij paarden en koeien.

Toen de lading verkocht was, ging Walker om nieuwe menschenwaar. Nu kreeg hij een aantal oude slaven. William moest meehelpen om ze te verjongen. De knevels werden afgeschoren, grijze haren uitgetrokken als er niet te veel waren of anders zwart geverfd. De slaven moesten op de markt zich jonger opgeven dan ze waren. Zoo bedroog Walker de koopers.

't Was een ellendige dienst voor William. Niet alleen kreeg hij zelf veel slagen van Walker, maar al het lijden rond hem, snerpte door zijn ziel.

Eens was er bij de slavinnen een moeder, die een lastigen jongen had, die dikwijls schreide. Walker kon dat niet hooren en zei tot de vrouw, dat ze haar kind moest doen zwijgen. De moeder trachtte het kind te sussen.

Op dezen tocht, die over land gebeurde bleef de troep overnachten op een hoeve, waar een kennis van Walker woonde. 's Morgens moest men vroeg vertrekken. De jongen uit zijn slaap gewekt, begon weer te schreien. Walker liep er heen, greep het kind bij den arm zooals sommigen een kat bij een poot nemen, en liep er mee in huis.

— Hier, ik geef u dezen negerjongen, sprak hij tot de vrouw.

— Dank u, mijnheer, antwoordde ze, blij met 't geschenk, want ze kon den kleinen knaap weer verkoopen.

Buiten jammerde de moeder. Ze viel voor mijnheer Walker op de knieën en riep:

— Ach, mijn kind, meester, laat mij mijn kind behouden, ik smeeke het u! Ik zal zorgen, dat het niet meer schreit...

— Ga terug in de rij! gebood Walker.

— Geef mijn kind terug!

Walker wenkte een der drijvers. De arme moeder werd aan de anderen geketend. En voort moest ze! Nog lang klonk haar gehuil om den geroofden jongen. Maar Walker had nooit medelijden.

Op deze reis kwam de troep te Vicksburg. De slaven werden in de gevangenis opgesloten. Mijnheer Walker ging naar een herberg. William moest hem vergezellen om hem te dienen. Daar kwamen eenige heeren, die slaven wilden koopen. Walker gaf ze wijn. William moest de glazen rond brengen. Hij had een ongelukje. Een der heeren kreeg wat wijn op zijn kleeren.

Den volgenden morgen zei Walker tot William:

— Waarom hebt ge gister wijn gestort?

— Ik kon het niet helpen, meester, antwoordde William.

— Wel, breng naar den gevangenbewaarder dit briefje en een dollar.

Onderwege las William het briefje. « Geef den

brenger twintig zweepslagen en houd den dollar voor uw moeite ». Dat stond er op.

— Walker wil me straffen, omdat ik wijn gemorst heb, dacht William. Maar ik zal zoo dom niet zijn, om naar de gevangenis te gaan.

Maar als Walker straks de gevangenen ging halen, zou hij hooren, dat er niemand met een briefje geweest was. En dan kon er erger behandeling volgen.

William zag een neger.

— Aan wien behoort gij? vroeg hij.

— Ik ben vrij en woon sedert kort hier, klonk het antwoord.

— Wel, ge kunt, als ge wilt een dollar verdienen. Ik moet met dit briefje een koffer uit de gevangenis halen en naar de stoomboot brengen. Maar ik heb nog zoo veel werk. Wilt gij voor een dollar de boodschap doen?

De neger stemde dadelijk toe en trok met het briefje en den dollar naar de gevangenis.

De bewaker daar las het briefje.

— Waar is de dollar? vroeg hij.

— Hoe weet gij, dat ik een dollar heb, sprak de neger.

— Wel, ik lees het. Hier het geld...

— Maar ik heb het van iemand ontvangen, om een koffer te halen.

De bewaker riep twee helpers. Deze namen den

armen bloed den dollar af. Ze bonden hem aan een paal.

— Maar waarom wilt ge me slaan? riep de neger verschrikt.

— Bedrieger, houd nu uw mond! snauwde de bewaker en hij gaf den neger twintig slagen.

Daarna overhandigde hij hem een briefje en beval het aan zijn meester te brengen.

William wachtte op straat. Hij zag den neger buiten komen.

— Ge hebt me bedrogen! riep deze.

— Hoe zoo?

— Met uw koffer... Ze hebben mijn dollar afgenomen en me geslagen. En nu moet ik dit briefje afgeven...

— Laat het mij, voor veertig cent, al het geld, dat ik heb, hernam William.

De neger vond het goed. Zoo had hij tenminste toch iets voor zijn klappen.

William las wat de bewaker schreef:

« Geachte Heer,

» Op uw bevel gaf ik uw slaaf twintig zweep-slagen. Hij is een onbeschaamde schavuit en » trachtte mij te doen gelooven, dat hij u niet toe- » behoorde, maar ik dacht, dat hij mij zeker be- » driegen wilde.

» Uw gehoorzame dienaar ».

William maakte zijn wangen nat, juist alsof hij

van pijn geweend had. Zoo bracht hij Walker het briefje.

De slavenhandelaar las het.

— Zoo, zoo, sprak hij, hebt ge gezegd, dat gij mij niet toebehoorde?

— Ik was bang, toen ik de zweep zag.

— Pas dan voortaan beter op.

Later schreef William:

« Had ik als nu geweten, wat goed en kwaad » was, dan zou ik nooit dat bedrog gepleegd heb- » ben. Die daad heeft mij zeer berouwd. Maar de » eigenaars leerden de slaven liegen en bedriegen » om aan vreeselijke straffen te ontkomen ».

II.

William werd door Walker naar zijn meester terug gestuurd. Hij was niet wreed genoeg, om slaven te drijven. Met vreugde verliet William den onmenschen. Hij keerde te Sint-Louis weer bij den opzichter Haskell. Maar eerst bezocht hij zijn moeder. De oude Eliza was zeer bedroefd.

— Uw zuster is verkocht en moet naar Natchez, weg van mij! kloeg ze.

William schrok vreeselijk.

— Ze is nu in de gevangenis, tot de troep ver- trekt, deelde moeder nog mee. Ik ben ook ver- kocht aan mijnheer Mansfield, maar moet te Sint- Louis wonen.

William wilde zijn meester smeeiken zijn zuster te laten blijven. Hij trof hem in zijn huis aan en deed zijn verzoek.

— Onmogelijk, zei mijnheer Higgins, ik heb geld noodig en moet al mijn slaven verkoopen, ook u. Maar ge moogt zelf een nieuwen meester zoeken. Ik geef er u een week verlof voor. Tracht een goeden man te vinden, die u wil koopen. Ik vraag voor u vijf honderd dollars.

Droevig begaf William zich naar de gevangenis om zijn zuster te zien. De gevangenbewaarder liet hem binnen.

Zijn zuster zat met vier vrouwen in een vuile, akelige kamer. Ze zag William en sprong naar hem toe. Ze viel om zijn hals en barstte in tranen uit.

— O, William, ik moet ver weg! kermde ze. We zijn nu allen verspreid... En moeder blijft alleen. Doe uw best om met moeder naar Canada te vluchten. Voor mij is geen hoop meer. Ik zal in slavernij leven en sterven.

William schreide ook. Hij had zoo'n diep medelijden met zijn zuster. En hij kon toch niets voor haar doen!

Hij bleef bij haar, tot de gevangenbewaarder hem buiten joeg.

Diep bewogen ging William naar zijn moeder. En hij sprak over het vluchten.

— Maar dan ben ik zoo ver van mijn kinde-

ren! zei Eliza. Ginder zal ik ze nooit weer zien...

— Hier ook niet, moeder! Ge weet niet, waar ze zijn. O, ik wil naar Canada. Maar ik kan u hier niet alleen laten! Dan zou ik nooit rust hebben. En blijf ik, dan word ik ook verkocht en misschien ver weggevoerd.

Eliza stemde toe mee te gaan.

— We mogen geen tijd verliezen, hernam William. Laat ons morgenavond vertrekken.

— Schik, zooals ge 't wilt, jongen!

William had eenig geld. Hij kocht gedroogd vleesch, kokosnoten en kaas. Zijn moeder naaide een zak om er alles in te stoppen.

Den volgenden avond vertrokken ze... William wist op de rivier een boot liggen. Daarheen leidde hij de oude Eliza, die op zijn arm leunde...

Ze kwamen aan den stroom. William hielp zijn moeder in de sloep en maakte deze los. Met een plank roeide hij naar de overzijde. Daar was het veld en verderop stonden bosschen. De jonge man keek nog eens naar de lichten der stad. Vanmiddag was zijn zuster met een troep slaven vertrokken...

— En nu naar Canada, zei William.

Ze wandelden den heelen nacht. William keek naar de Noordster. Die moest hem geleiden. Toen 't dag werd, verborgen de vluchtelingen zich in de bosschen.

En zoo ging het nu een heele week: 's nachts

reizen, over dag zich verschuilen in het woud. Maar Canada lag ver.

Den tienden dag was de zak leeg. William en zijn moeder hadden niets meer te eten. Ze besloten op een hoeve iets te vragen. Maar dat was gevaarlijk. Overal verbleven er lieden, die gaarne wat verdienden door vluchtende slaven over te leveren.

Maar de honger dwong William en zijn moeder het er op te wagen. De menschen toonden medelijden. Ze gaven voedsel, ook voor de verdere reis.

— Moeder, nu zijn we ver van Sint-Louis, zei William. We kunnen overdag reizen. Hier zullen er geen papieren van onze vlucht meer hangen.

Eigenaars loofden belooningen uit voor het terug brengen van weggelopen slaven. Dat stond dan op plakbrieven te lezen.

Maar thans waren Eliza en William al een heel eind van hun woonplaats verwijderd.

— Houd maar moed, moeder, sprak de zoon. In Canada zijn we vrij.

— Ja, maar de andere kinderen?

— In Canada zal ik hard werken en veel sparen om de broers en zusters vrij te koopen. Zoo komen ze ook bij ons en zullen we gelukkig zijn...

Vol hoop wandelden ze dus verder. Op den veertienden dag, ontmoetten ze drie ruiters.

— Ha, daar zijn ze! riep er een. We hadden wel het goede spoor.

— Wat wilt ge? vroeg William, wiens hart bonsde.

— Och, man, dat begrijpt ge wel... Kijk, hier is een papier met uw beschrijving en die van uw moeder. Gij zijt William en die oude vrouw heet Eliza. We hebben twee honderd dollars verdiend!

Eliza brak in tranen uit.

— Neem mij mee, maar laat mijn zoon gaan. Heb medelijden! smeekte ze.

Maar de aanvoerder haalde een touw te voorschijn en bond moeder en zoon aan elkaar vast... Ze werden naar een huis gevoerd en opgesloten. Des anderendaags moesten ze in een wagen en zoo reden ze naar Sint-Louis terug.

Daar zagen ze aan een muur een groot plakkaat.

Twee Honderd Dollar Belooning

Van de ondergeteekenden zijn samen gevlucht: Eliza, een negerin, en haar zoon, William, lang, mager, oud twee en twintig jaar, bijna blank. Vermoedelijk zijn ze op weg naar Canada. Wie ze terug brengt, krijgt twee honderd dollar belooning.

Mansfield — Higgins.

Mansfield was de meester van Eliza, en Higgins die van William.

Moeder en zoon werden in de gevangenis gebracht. De slavenjagers gingen om hun belooning.

William zat van zijn moeder gescheiden. Hij was zeer treurig gestemd. Mansfield kwam naar de gevangenis en zei tot Eliza:

— Naar Canada vluchten! En ik heb voor u 100 schoone dollars moeten betalen. Ik zal u niet geeselen... Maar ik weet iets beters... Ik verkoop u. Dan kunnen ze u naar Nieuw-Orleans zenden om er op de katoenvelden te werken... Ge zult er 't goede leventje, dat ge bij mij hadt, terug wenschen. Maar te laat!

Den volgenden dag kwam Mansfield met een slavenhandelaar terug.

— Ze is niet veel meer waard, zei deze, Eliza met aandacht bekijkend.

— Taai genoeg... Ze wilde nog naar Canada wandelen als een jonge meid! sprak Mansfield.

Voor twee honderd vijftig dollars werden ze het eens. En nu wist Eliza, dat ze een nog harder leven zou krijgen.

William werd naar het veld gestuurd. Hij smeekte zijn moeder nog eens te mogen zien.

— Neen, ze is verkocht, zei de bewaker. Ze moet naar Nieuw-Orleans. En ik mag niemand bij haar laten...

William vertrok diep bedroefd... Zijn moeder tot een zwaar leven veroordeeld! En hij kon het niet verhinderen.

Eenige dagen later kwam een kennis bij hem op het veld.

— William, als ge uw moeder nog eens wilt zien, haast u dan, zei hij. Zij is met een heele troep op de boot in de haven en moet straks vertrekken.

William beefde van schrik... Hij keek niet naar een toezichter en vluchtte naar de rivier. Men kon hem straks geeselen, zooveel men wilde. Maar hij moest zijn moeder zien...

Op het schip stonden wel zestig slaven... En William bemerkte zijn moeder. Ze was aan een andere vrouw geketend.

— Moeder, moeder! kermde de zoon en viel aan haar voeten. O, door mijn schuld staat ge nu hier. Had ik u maar niet tot vluchten aangezet! Om u te straffen, wordt ge naar de katoenvelden gezonden.

— Mijn jongen, gij hebt uit liefde voor mij gehandeld, sprak Eliza. Ween niet zoo om mij! Ik zal niet lang meer op een katoenplantage leven. Ik gevoel, dat mijn Hemelsche Vader me spoedig bij Hem zal roepen en dan ben ik uit de handen van de slavenhandelaars bevrijd.

Eliza boog zich over haar zoon.

— Tracht uw vrijheid te verkrijgen, fluisterde ze. Alleen zal het beter gaan.

Daar naderde Mansfield, die Eliza verkocht had. Hij gaf William een schop en riep:

— Maak u dadelijk weg! Gij zijt de schuld, dat uw moeder vluchtte en ik honderd dollar heb moeten betalen, om de oude tooverheks terug te krijgen.

William had den wreedaard wel willen aanvliegen, maar hij moest zich beheerschen. Anders werden hij en moeder ook nog mishandeld. Hij ging dus aan wal.

— God zij met u! riep Eliza snikkend.

De boot voer heen. Door zijn tranen zag William zijn moeder voor 't laatst...

Eenige dagen later werd hij aan zekeren Willi verkocht voor vijf honderd dollar. Na dien tijd kon Willi hem van de hand doen voor zeven honderd dollar. En Price kocht William om hem op een boot te gebruiken.

William spaarde het geld, dat hij soms kreeg. Want zoodra hij een gelegenheid zag zou hij vluchten. En 't zou nu zijn: ontsnappen of sterven!

Op een donkeren avond verliet William de boot. Nu vluchtte hij voor de derde maal. Het was Winter en de arme slaaf had slechts dunne kleeven aan.

Hij reisde bij nacht en rustte 's nachts in de

bosschen. Hij maakte er vuur en hurkte er zich bij. William had van de boot een geweer mee genomen. Als 't moest, zou hij zijn vrijheid verdienen.

En tegen den avond, toen hij juist zijn tocht wou voortzetten, ontmoette hij plots een jager.

— Op weg naar Kanada? riep deze.

— Ja, en ik laat me niet vangen! schreeuwde William nijdig.

Hij legde aan. De ander schrok en boog zich achterover, als om een schot te ontgaan. Hij wierp zijn eigen geweer neer en sprak:

— Ik wil u niet vangen! Ik ben een vreedzaam mensch.

— Dan zal ik u ook niets misdoen, hernam William. Maar ik ben vast besloten het land der vrijheid te bereiken. Ik heb al genoeg geleden.

— Ik geef u gelijk, zei de jager. En ik wensch u goede reis.

Hij scheen banger dan William, die zijn weg voort zette.

— Toch kan die vent me nog verraden, dacht hij. 'k Moet voorzichtig zijn.

't Begon dien nacht te regenen, en de regen bevroor dadelijk, zoodat de kleeven met ijs bedekt werden. Daarbij blies een felle wind. William leed vreeselijk... Hij kon haast niet meer... Hij kwam uit het bosch en bemerkte een hoeve... O, nu mogen rusten in het hooi!

William ging naar de schuur en raakte er binnen. Op den tast vond hij hooi en kroop er onder. Nu kreeg hij wat warmte. 't Was een heerlijk gevoel... William viel in slaap.

's Morgens werd hij gewekt door stemmen.

— We zullen hier eens kijken, zei er een. Mogelijk zit hij in deze schuur, want het is een hondenweer geweest.

William schrok vreeselijk. De jager had zeker helpers gehaald en wilde het bloedgeld verdienen. Gelukkig lag William diep in 't hooi. Hij kroop er nog verder onder en hield zich doodstil.

— Neen, hier is hij niet, klonk een andere stem. De kerel zal het niet wagen ergens binnen te dringen.

— Dan vriest hij dood!

— Een slaaf is taai.

Tot verlichting van William vertrokken de mannen weer. De vluchteling dankte God voor zijn bewaring. Hij bleef hier den heelen dag, en vond cenige wortels om te eten. 's Avonds zette hij de reis voort. Het weer was gebeterd. Toch leed William nog veel koude. En ook zijn voeten deden hem pijn. Dat verergerde... 't Werd dag...

William had koorts. Nu moest hij ergens binnen of hij zou op den weg bezwijken. De slaaf verborg zich achter een stapel hout, om af te spieden, wie er vorobij zou komen. Eerst zag William een rijtuig. Daarin kon wel een slavenhou-

der zitten. Dan naderde een oude man met grijs haar. William kreeg vertrouwen in hem. Hij trad van achter den stapel te voorschijn. De oude man ontstelde even.

— Gij zijt zeker een weggeloopt slaaf? vroeg hij.

— Ja...

— Met een geweer?...

— Om mijn leven te verdedigen.

— Als ze u daarmee betrappen, mogen ze u dooden.

— Ik weet het... O, ik heb zoo veel geleden. Ik wil nu vrij worden of sterven... Maar ik voel me ziek...

— Kom dan met mij mee... Ik zal u in huis nemen...

— O, mag ik?

— Ja, gij zijt een mensch als ik... We zijn allen kinderen van God... De slavernij is een schande voor ons land, zei de oude man.

Hij leidde William mee naar zijn hoeve en vertelde aan zijn vrouw, wat de jonge man wenschte. De twee oudjes, die tot de Kwakers behoorden, bezorgden William een goed bed. O, hoe dankbaar gevoelde de vluchteling zich.

Hij bleef hier veertien dagen en vertelde al zijn lotgevallen. De vrouw naaide kleeren voor hem en de boer kocht een paar stevige laarzen.

Zekeren dag vroeg de man:

— Hoe is uw familienaam?

— Ik heb geen familienaam, antwoordde William.

— Ge moet er een hebben, zooals ieder vrij mensch. Ik schenk u den mijnen: Wells Brown.

Eindelijk vertrok William. Ontroerd nam hij afscheid van de brave oudjes, die hem nog wat geld schonken. En William Wells Brown vervolgde met nieuwen moed zijn reis. Hij had geen buitengewone ontmoetingen meer en bereikte Canada. William was vrij. In Canada mocht niemand slaven houden.

En nu vraagt ge misschien, hoe wij deze ware geschiedenis kennen? Wel, omdat William Wells Brown zijn levensgeschiedenis in een boek heeft beschreven. Want onze gevluchte slaaf werd een beroemd man. Met hart en ziel sprak hij in allerlei plaatsen over de slavernij.

Er waren er veel, die als William, voor de afschaffing ijverden. Voor die afschaffing werd in Amerika een oorlog gevoerd. Maar ten slotte werden de slaven vrij.

William Wells Brown, hoorde nooit meer van zijn moeder. Ze was in slavernij gestorven.

Maar broeders en zusters zag hij in vrijheid terug.

EINDE.